

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 94/2017-62

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Advokátska kancelária, Mlynská 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 7/2012 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 7/2012 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Čadca (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) č. k. 4 C 7/2012-209 z 21. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 7/2012.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 94/2017-18 z 9. februára 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 7/2012.

3. Zo sťažnosti – vo vzťahu k jej prijatej časti – vyplynulo najmä, že:

„(...) Sťažovateľka podala na Okresný súd Čadca (...) žalobu zo dňa 13.1.2012 proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov. Konaniu bola pridelená sp. zn. 4C/7/2012. Predmetnou žalobou sa domáhala náhrady škody na zdraví na tom skutkovom základe, že dňa 24.10.2010 jazdila na bicykli po cyklistickom chodníku v meste [REDAKOVANÉ] v časti [REDAKOVANÉ]. Pri odbočovaní na miestnu komunikáciu bola zrazená vozidlom Citroen Xantia (...), ktoré viedol [REDAKOVANÉ]. Vodič motorového vozidla bol uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 2T/8/2012-347 zo dňa 30.1.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu

v Žiline č. k. 1To/74/2013-378 zo dňa 17.9.2013. Sťažovateľka pri predmetnej dopravnej nehode utrpela závažné poškodenie zdravia. Pasívnu legitimáciu sťažovateľka zdôvodnila ustanovením § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka a následne ustanovením § 24 ods. 2 písm. d) a e) a ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Podanou žalobou sa sťažovateľka domáhala náhrady za bolesť v sume 22 377,90 EUR spolu s príslušenstvom. Žalovaná podala vo veci vyjadrenie k žalobe zo dňa 15.2.2012. Dňa 16.2.2012 sa vo veci konalo prvé pojednávanie, na ktorom účastníci navrhli prerušenie konania za účelom prípadného uzavretia súdneho zmiernu. Okresný súd preto uznesením č. k. 4C/7/2012-56 zo dňa 16.2.2012 konanie prerušil na dobu 2 mesiacov.

Sťažovateľka sa následne žalobou zo dňa 21.5.2012 domáhala náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 61 520,00 EUR s príslušenstvom. Táto škoda na zdraví jej vznikla pri totožnej dopravnej nehode.

Dňa 24.5.2012 sa konalo vo veci pojednávanie, na ktorom súd vyhlásil uznesenie, ktorým pripustil zmenu návrhu v zmysle podanej žaloby zo dňa 21.5.2012, čím sa predmet konania rozšíril o nárok sťažovateľky na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.“

3.1 Sťažovateľka vo vzťahu k prijatej časti sťažnosti uviedla chronológiu úkonov vykonaných okresným súdom, pričom porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 7/2012 odôvodňuje najmä takto:

„(...) V danom prípade došlo k prietahom v konaní najmä v tom smere, že okresný súd o procesnom návrhu sťažovateľky na zmenu návrhu zo dňa 13.9.2012 reagoval až procesným rozhodnutím zo dňa 21.10.2015, teda s odstupom viac ako troch rokov od podania návrhu na zmenu žaloby. Navyše svojím procesným rozhodnutím tento návrh na zmenu žaloby neakceptoval a zmenu návrhu nepripustil. Okrem toho, že na takéto rozhodnutie nemal okresný súd zákonný podklad, spôsobil aj to, že sťažovateľka nároky uplatnené v návrhu na zmenu žaloby celé obdobie od tohto podania až do procesného rozhodnutia súdu po viac ako trojročnej dobe, uplatňovala na súde úplne bezvýsledne a po tak dlhej dobe absolútne bezvýsledného uplatňovania týchto nárokov bola opätovne

v dôsledku nesprávneho procesného rozhodnutia okresného súdu, nútená opäť tieto nároky uplatniť na súde novou žalobou a začínať tak nové súdne konanie úplne odznova. Takýto postup v zmysle vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu SR nemožno v žiadnom prípade považovať za činnosť súdu, ktorá by smerovala k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania a k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Práve naopak, okresný súd svojím rozhodnutím o nepripustení zmeny návrhu spôsobil žalobkyni ďalšie prekážky v uplatňovaní jej ďalších legitímnych nárokov, sťažil jej prístup k súdu a spôsobil prietahy v konaní pri uplatnení týchto nárokov, a to bez zákonných dôvodov.

Ako bolo vyššie uvedené, z(...) Ústavy SR vyplýva v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR okrem iného aj povinnosť sudcu rozhodovať bez prietahov. Táto povinnosť sa nepochybne vzťahuje aj na rozhodovanie sudcu o procesných návrhoch účastníka konania, najmä o tých, ktoré majú priamy vzťah k predmetu konania. Práve promptné reagovanie súdu na procesné návrhy účastníkov konania výrazne prispieva k rýchlosti konania a k zvyšovaniu právnej istoty účastníkov konania, nakoľko títo následne vnímajú činnosť súdu ako priamočiariu smerujúcu k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Naopak, ak súd nereaguje včas na procesné návrhy, prípadne na dispozičné návrhy účastníka konania týkajúce sa samotného predmetu sporu, ponecháva účastníkov konania v pocite právneho spochybnenia jeho nárokov čo výrazným spôsobom znižuje jeho právnu istotu. Navyše pokiaľ súd po tak dlhej dobe nečinnosti spočívajúcej v nereagovaní na návrh účastníka konania na zmenu návrhu nakoniec rozhodne záporne (a nezákonne), pôsobí to na účastníka konania šikanózne, pretože dotknutý účastník musí opakovane svoje nároky uplatňovať novou žalobou, aby si zabezpečil ich právnu nárokovateľnosť.

Okrem uvedeného prietahu v konaní je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že samotné konanie na okresnom súde sa vedie už viac ako 5 rokov a doteraz súd právoplatne rozhodol len o základe nároku, pričom rozhodnutie vo veci samej, teda o výške samotných uplatnených nárokov sťažovateľky je v nedohľadne. Vzhľadom na celkový čas trvania konania a na štádium, v akom sa konanie nachádza, nemožno ani celkovú dobu doterajšieho konania považovať za primeranú.“

3.2 Ku kritériám posudzovania zbytočných prietahov v konaní sťažovateľka uviedla:

„(...) Právna a faktická zložitosť veci

Sťažovateľka sa v súdnom konaní pred okresným súdom domáhala podanou žalobou práva na náhradu škody na zdraví. Tento nárok právne zdôvodnila zodpovednosťou za škodu upravenou v ustanoveniach § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka.

Pasívnu legitimitáciu žalovanej sťažovateľka v podanej žalobe zdôvodnila ustanovením § 24 ods. 2 písm. d) a e) a § 24 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. Považujeme za potrebné uviesť, že jedným z účelov zákona č. 381/2001 Z. z. je okrem iného aj zabezpečenie riadneho a včasného plnenia náhrady škody osobám poškodeným v dôsledku prevádzky motorových vozidiel. Tento účel je zdôraznený ešte aj tým, že poškodený môže náhradu škody požadovať priamo od poisťovateľa zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou konkrétneho motorového vozidla (§ 15 zákona č. 381/2001 Z. z.).

Vyššie uvedený inštitút hmotného práva (nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) dáva uplatnenému nároku jednoznačný právny titul a tým, že posilňuje postavenie poškodeného, uľahčuje i samotné právne posúdenie veci.

Čo sa týka výšky požadovanej náhrady škody na zdraví, konkrétne poskytnutia náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, tá sa odvíja od právnej úpravy v ustanovení § 444 Občianskeho zákonníka a následne od ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z. S prihliadnutím na obsah uvedených právnych predpisov je možné konštatovať, že právna úprava i spôsob stanovenia výšky náhrady škody na zdraví, konkrétne odškodnenia bolesti a odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia sú pomerne jednoznačné. Zákon č. 437/2004 Z. z. stanovuje, že výška odškodnenia tak za bolesť ako aj za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje podľa bodového hodnotenia stanoveného v lekárskom posudku ktorý vyhotoví posudzujúci lekár podľa zásad a sadzieb za konkrétne poškodenia zdravia uvedené v prílohe zákona. Takto stanovený počet bodov sa následne násobí sumou, ktorú zákon v § 5.

Teda samotná právna úprava dáva súdu pomerne jasný a konkrétny právny podklad pre právne posúdenie zisteného skutkového stavu veci a nevyžaduje obzvlášť ťažkú analýzu právnych vzťahov vzniknutých z titulu zodpovednosti za škodu, povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Taktiež nie je právne zložité posúdenie výšky škody vzhľadom na pomerne jednoduchý spôsob a mechanizmus jej výpočtu.

Pokiaľ ide o skutkový základ nároku, je nesporné, že sťažovateľka v konaní utrpela škodu na zdraví. Výšku škody na zdraví preukázala sťažovateľka predložením posudkov o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, ktoré boli na základe ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z.

Jedinou skutkovou okolnosťou, ktorú sa žalovaná snažila v konaní preukázať a ktorá bola v konaní rozsiahlejším spôsobom skúmaná, bola skutočnosť, že na vzniku škody sa podieľala svojim konaním aj sťažovateľka. Táto skutočnosť však nebola v paralelne vedenom trestnom konaní preukázaná.

Na základe uvedených skutočností je teda možné konštatovať, že v prípade prejednávanej veci sa nejedná o právne zložitú vec a čo sa týka skutkových okolností, tieto boli zrejmé a nevyžadovali rozsiahlejšie skúmanie a dokazovanie. Teda ani skutková zložitost' veci nebola v tomto smere náročná.

K tomu dodávame, že nároky na náhradu škody na zdraví vzniknuté v dôsledku zranení utrpенých pri dopravných nehodách, sú bežne a v pomerne veľkom množstve prejednávané slovenskými súdmi, pričom tieto konania nevyžadujú mimoriadne zložité dokazovanie či zložitú aplikáciu právnych predpisov. K dispozícii je taktiež množstvo súdnych rozhodnutí od súdov prvej inštancie až po rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Teda aj s ohľadom na túto skutočnosť nemožno považovať prejednávanú vec za výnimočnú či mimoriadne skutkovo či právne zložitú.

Pokiaľ ide o namietané uznesenie okresného súdu č. k. 4C/7/2012-209 zo dňa 21.10.2015 a jeho vydanie po trojročných prieťahoch, v tomto prípade právna a faktická zložitost' veci nezohráva žiadnu úlohu. Včasnú procesnú rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu žaloby nie je podmienené zložitým skúmaním a analýzou splnenia procesných podmienok pre toto rozhodnutie, nakoľko v § 95 Občianskeho súdneho poriadku sú tieto podmienky uvedené jednoznačným spôsobom. Rozhodnutie o pripustení či nepripustení zmeny návrhu nepatrí medzi náročné rozhodnutia súdu ani čo sa týka jeho výroku či odôvodnenia.

B. Správanie účastníkov konania

Sťažovateľka nijakým spôsobom neprispela k vzniku prieťahov v konaní. Okresný súd v namietanom uznesení v jeho závere konštatoval, že predmetnú situáciu spôsobil právny zástupca navrhovateľky, nakoľko pri prvom úkone, ktorý mu patril, mal produkovať všetky

tvrdenia a dôkazy a namiesto toho účelovo a neefektívne množil podania úkonov právnej pomoci.

Uvedené konštatovanie okresného súdu je zjavne nepodložené, nakoľko právny zástupca sťažovateľky uplatňoval jej jednotlivé nároky bezodkladne, ako pre ich uplatnenie získal skutkový podklad týkajúci sa ich dôvodnosti a výšky. Nárok na náhradu za bolesť uplatnil po tom čo bol žalobkyni vystavený posudok o bolestnom zo dňa 6.6.2011 a potom, čo tento nárok uplatnil u žalovanej podaním zo dňa 5.8.2011. Nárok uplatnil na súde až potom, čo žalovaná neplnila nárok ani v lehote stanovenej v § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. Podobne nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia uplatnil potom, čo bol žalobkyni vystavený posudok o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 28.10.2011 a potom, čo tento nárok uplatnil u žalovanej podaním zo dňa 2.12.2011. Tento nárok uplatnil na súde až potom, čo žalovaná neplnila nárok ani v lehote stanovenej v § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. Nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. uplatnil potom, čo bola sťažovateľke priznaná invalidita, keďže práve invalidita môže byť jednou z významných podmienok priznania nároku aj s prihliadnutím na znenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Následne tento nárok uplatnila u žalovanej v zmysle § 6 zákona č. 437/2004 Z. z. a keď nedošlo k plneniu zo strany žalovanej, uplatnila aj tento nárok súdnou cestou. Sťažovateľka a jej právny zástupca postupovali riadne v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami a ich postup nemožno v žiadnom prípade hodnotiť ako účelový resp. neefektívny.

C. Postup samotného súdu

Okresný súd o návrhu na zmenu žaloby rozhodol s odstupom viac ako tri roky. Pre rozhodnutie s tak dlhým časovým odstupom neexistuje racionálny dôvod. Navyše v spojení s tým, že okresný súd tento návrh na zmenu žaloby po tak dlhej dobe zamietol, spôsobil sťažovateľke zásah do práva na súdnu ochranu, nakoľko jej významným spôsobom sťažil a skomplikoval prístup k súdu vo veci uplatnenia nárokov uplatnených v tejto zmene návrhu.

Taktiež celkovú dobu konania súdu, pričom doteraz bolo rozhodnuté len o základe nároku, nemožno považovať za primeranú.

D. Význam predmetu sporu pre sťažovateľa

Posledným kritériom, ktoré je v danom prípade nevyhnutné zohľadniť, je dôležitý význam predmetnej prejednávanej veci pre sťažovateľku. Sťažovateľka pri dopravnej nehode utrpela závažné zranenia, ktoré znamenali pre ňu vznik závažných trvalých následkov na jej zdravotnom stave. Náhrada škody na zdraví (náhrada za bolesť či náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) predstavujú určitú formu kompenzácie spôsobenej škody, nakoľko navrátenie do pôvodného stavu nie je možné. Sťažovateľka si uplatnila podaný nárok na súde v nádeji skorého dosiahnutia zákonnej náhrady škody, ktorá by jej kompenzovala jej ťažký zdravotný stav a uľahčila jej súčasný život. Z uvedeného nepochybne vyplýva podstatný význam rýchleho prejednávania veci a poskytnutia účinnej právnej ochrany zákonnému nároku sťažovateľky.“

3.3 Sťažovateľka sa podanou sťažnosťou domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia „z dôvodu porušenia svojho základného práva, a to v zmysle ustanovenia článku 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v celkovej sume 5 000,00 EUR(...)

Predmetom súdneho konania, v ktorom dochádza k prieťahom v konaní, je náhrada škody na zdraví sťažovateľky. Dosiahnutie uspokojenia oprávneného nároku v predmetnom konaní síce nemôže sťažovateľke vrátiť zdravie, ktoré predmetným úrazom utrpelým pri dopravnej nehode stratila, avšak finančná kompenzácia tejto straty významným spôsobom prispieva aspoň k čiastočnému návratu sťažovateľky do reálneho každodenného života. Skutočnosť, že sťažovateľka sa už viac ako 4 roky musí domáhať svojich oprávnených nárokov na súde, a to bez toho, aby bolo po túto dobu meritórne rozhodnuté vo veci aspoň prvostupňovým súdom spôsobuje, že sa znižuje reálny význam poskytnutého odškodnenia a navyše je sťažovateľka po celú dobu vystavená zjavnej právnej neistote plynúcej z jeho nedoriešených právnych vzťahov týkajúcich sa náhrady spôsobenej škody na zdraví. Pritom súd nezákonným rozhodnutím vydaným po prieťahoch v konaní ešte viac sťažuje prístup sťažovateľky k uplatneniu jej legitímnych nárokov v súdnom konaní.“

3.4 Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o prijatej časti jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. (...)

2. Právo sťažovateľky [REDACTED] (...) na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4C/7/2012 bolo porušené.

3. (...)

4. Okresnému súdu Čadca v konaní sp. zn. 4C/7/2012 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

4. Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5 000,00 EUR, ktoré je jej povinný vyplatiť Okresný súd Čadca do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

5. Okresný súd Čadca je povinný sťažovateľke uhradiť trovy právneho zastúpenia sume 355,73 EUR k rukám jej právneho zástupcu v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili aj strany v napadnutom konaní: okresný súd, zastúpený jej predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 342/17 z 24. februára 2017 (a totožným vyjadrením listom zo 6. marca 2017) a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 30. marca 2017.

4.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení popísala chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní a uviedla tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Predmetná vec nie je skutkovo a právne náročná. (...)

Z chronologického prehľadu úkonov je preukázané, že právny zástupca žalobkyne neefektívne a účelovo množil úkony právnej pomoci, čím spôsoboval sám žalobkyňi prietahy v konaní a súdu sťažoval postup v konaní, zahmlieval predmet konania, oneskorene a po časti navrhoval dôkazy, po častiach bral žalobu späť, hoci tak mohol urobiť jedným úkonom.

Základným dôkazom účelového postupu právneho zástupcu žalobkyne je lekársky posudok zo dňa 28.10.2011(...) o sťažení spoločenského uplatnenia, ktorým súd preukazuje, že ku dňu podania žaloby 18.1.2012 mal možnosť právny zástupca žalobkyne podať žalobu nielen na zaplatenie bolestného, ako uviedol v žalobe zo dňa 18.1.2012(...), ale aj na

zaplataenie s'azhenia spoločenského uplatnenia, na zaplataenie ktorého podal žalobu až 23.5.2012(...), 14.9.2012(...), 16.11.2015 (spis 4C/320/2015).

Ústavnú s'aznosť na prietahy v konaní nepodal v príčinnej súvislosti s tvrdenými prietahmi v konaní, ale v časovej príčinnej súvislosti s procesným postupom súdu, ktorý uznesením(...) zo dňa 21.10.2015 nepripustil zmenu žaloby zo dňa 14.9.2012(...) o zaplataenie bolestného a s'azhenia spoločenského uplatnenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť čo do I. výroku dňa 26.10.2015, do II. výroku dňa 11.11.2015. 21.10.2015 podal právny zástupca žalobkyne podnet na GP SR na mimoriadne dovolanie proti uvedenému uzneseniu(...) a 27.11.2015 podal právny zástupca žalobkyne ústavnú s'aznosť na prietahy v konaní (II. ÚS 94/2017).

Z chronologického prehľadu vyplýva, že k časovému momentu, kedy podal právny zástupca žalobkyne ústavnú s'aznosť na prietahy v konaní, neboli zo strany sudkyne prietahy v konaní. Prvostupňový súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že právny zástupca žalobkyne po celý čas konania vo veci sp. zn. 4C/7/2012 (od 18.1.2012 do 21.2.2017) nepodal na Okresný súd Čadca predsedníčke Okresného súdu Čadca s'aznosť na prietahy v konaní (dôkaz: potvrdenie súdnej tajomníčky Okresného súdu Čadca, z ktorého vyplýva, že v registri „Spr“ (s'aznosti) za čas od 1.1.2012 do 21.2.2017 vo veciach Okresného súdu Čadca sp. zn. 4C/7/2012 a 4C/320/2015 nebola podaná s'aznosť). Právny zástupca žalobkyne nielenže nemal dôvod podať s'aznosť na prietahy v konaní, ale nepodaním s'aznosti na Okresný súd Čadca znemožnil predsedníčke Okresného súdu Čadca prijať nápravu pred podaním ústavnej s'aznosti na ÚS SR. Z toho vyplýva, že postup bol účelový. Nesledoval odstránenie prípadných prietahov, ale finančné zadosťučinenie prostredníctvom ústavného súdu, sankciu za rozhodovacia činnosť prvostupňového súdu, ktorý právnomu zástupcovi žalobkyne nepripustil zmenu žaloby o zaplataenie s'azhenia spoločenského uplatnenia.

Z chronologického prehľadu úkonov vyplýva, že na strane zákonnej sudkyne nie sú prietahy v konaní, konala efektívne. Prietah je zrejmý z chronologického prehľadu úkonov na strane VSÚ - od 15.5.2015(...) do 2.10.2015. “

Netrvám na verejnom pojednávaní senátu ústavného súdu.»

4.2 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu v posudzovanom konaní zaujal toto stanovisko:

«(...) Okresný súd vo svojom vyjadrení poukázal na to, že právny zástupca sťažovateľky neefektívne a účelovo množil úkony právnej pomoci, čím sám spôsobil žalobkyňu prieťahy v konaní, zahmlieval predmet konania, oneskorene a po časti navrhoval dôkazy, po častiach bral žalobu späť, hoci tak mohol urobiť jedným úkonom. Ako na základný dôkaz takéhoto postupu právneho zástupcu sťažovateľky poukázal okresný súd na lekárske posudky o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 28.10.2011, s prihladením na ktorý mohla sťažovateľka uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia spolu so žalobou o náhradu za bolesť dňa 18.1.2012 a nie až 23.5.2012.

Okresný súd si svojvoľne vykladá postup sťažovateľky a postup jej právneho zástupcu bez toho, aby hlbšie poznal dôvody takéhoto procesného postupu. V prvom rade poukazujeme na to, že je plným právom sťažovateľky uplatňovať jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví v postupnosti, ako sama uzná za vhodné. Okrem toho postupné uplatnenie jednotlivých nárokov nijako nekomplikovalo postup súdu, nakoľko všetky nároky sťažovateľky boli v konaní uplatnené v čase, keď súdy posudzovali len právny základ nároku, teda či je daná povinnosť žalovanej nahradiť sťažovateľke škodu na zdraví a v akom rozsahu. Nároky boli uplatnené žalobou a následne zmenami žaloby vždy jasne a zrozumiteľne, preto nerozumieme tvrdeniam okresného súdu o zahmlievaní predmetu konania. Uvedené tvrdenia považujeme v prvom rade za právne irelevantné pri posúdení dôvodnosti podanej sťažnosti, pretože postupné uplatnenie nárokov sťažovateľky v konaní vzhľadom na štádium, v ktorom sa nachádzalo, nijakým spôsobom neprispelo ani nemalo vplyv na predĺženie súdneho konania či vznik prieťahov v konaní.

Aj napriek tomu, že sťažovateľka považuje tieto námietky okresného súdu za nepodstatné, predsa poukazuje na to, že postupné uplatnenie jej nárokov na náhradu škody v konaní malo svoje racionálne dôvody. V čase podania žaloby o náhradu za bolesť sťažovateľka disponovala len rozhodnutím Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku, v ktorom bola miera jej invalidity posúdená len v rozsahu nad 45 %. S uvedeným rozhodnutím nesúhlasila z dôvodu posúdenia invalidity v neprimerane nízkej miere a podala voči nemu odvolanie. Keďže spolu s nárokom na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia si žalobkyňa chcela na súde uplatniť aj nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie

spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., kde jedným z dôvodov je aj uznanie invalidity, nakoľko nedisponovala právoplatným rozhodnutím o invalidnom dôchodku, rozhodla sa zatiaľ uplatniť len nárok na náhradu za bolesť. Nakoľko do mája 2012 sťažovateľka stále nedisponovala právoplatným rozhodnutím o invalidnom dôchodku, rozhodla sa uplatniť žalobou aspoň nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. následne uplatnila potom, čo disponovala s už právoplatným rozhodnutím Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku (Sociálna poisťovňa rozhodla rozhodnutím zo dňa 15.6.2012). Teda hoci skutočnosť, že sťažovateľka postupne uplatnila v súdnom konaní jednotlivé nároky na náhradu škody nie je z hľadiska posudzovania dôvodnosti podanej sťažnosti právne významná, poukazuje sťažovateľka na to, že takýto jej postup pri uplatňovaní jednotlivých nárokov mal svoje racionálne dôvody a tento postup nebol účelový, ako to tvrdí okresný súd.

Okresný súd neuviedol, ktoré dôkazy sťažovateľka navrhovala oneskorene či po časti, preto sa nie je možné k tejto námietke okresného súdu relevantným spôsobom vyjadriť. Sťažovateľka ani jej právny zástupca si nie je vedomý takéhoto postupu a majú za to, že všetky návrhy dôkazov produkovali včas s ohľadom na aktuálnu potrebu toho ktorého štádia súdneho konania. Pokiaľ má sťažovateľka vedomosť, rovnako tak činila žalovaná strana v konaní.

Pokiaľ okresný súd uviedol, že sťažovateľka brala po časti žalobu späť, tu je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľka brala podanú žalobu späť vždy v časti, ktorá jej bola zo strany žalovanej dobrovoľne uhradená, pričom tak konala bezprostredne po prijatí jednotlivých čiastkových plnení, aby predmetom konania boli vždy len tie časti nárokov sťažovateľky, ktoré jej dovtedy neboli zo strany žalovanej plnené. Takýto postup sťažovateľky nemožno hodnotiť v jej neprospech, ale je skôr dôkazom jej korektnosti a zodpovednosti pri uplatňovaní jej nárokov. Navyše je absurdné od sťažovateľky požadovať, aby jednotlivé späťvzatia žaloby urobila jedným procesným úkonom, keď sama sťažovateľka nemohla predvídať, či po čiastkovej úhrade jej nárokov dôjde následne ešte k nejakým ďalším mimosúdny plneniam zo strany žalovanej.

Pokiaľ okresný súd vo svojom vyjadrení poukázal na účelovosť konania právneho zástupcu sťažovateľky, sťažovateľka poukazuje práve na konanie súdu, ktorého konanie nie je možné označiť inak, ako šikanózne. Okresný súd totiž najprv uznesením č. k. 4C/7/2012-209 zo dňa 21.10.2015 nepripustil rozšírenie žalobného návrhu o nárok žalobkyne na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to až prakticky po troch rokoch od zmeny žaloby. Následne potom, čo si žalobkyňa tento nárok uplatnila samostatnou žalobou (konanie sa viedlo na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4C/320/2015), okresný súd uznesením č. k. 4C/7/2012-273 a 4C/320/2015-45 zo dňa 21.9.2016 opätovne spojil tieto konania na spoločné konanie. Takýto postup okresného súdu nemožno racionálne odôvodniť, keď najprv odmietol spoločne prejednávať nároky sťažovateľky na náhradu škody na zdraví a následne odrazu prihliadol na dôvody pre spojenie vecí.

Aj keď sťažovateľka nechce zaťažovať Ústavný súd SR nepodstatnými skutočnosťami, nedá jej nespomenúť „ústretový“ prístup súdu, ktorý v predmetnej veci dňa 22.11.2016, teda prakticky už v zimnom období vytyčil pojednávanie v daný deň o 7,30 hod., a to napriek tomu, že právny zástupca sťažovateľky cestoval na pojednávanie z Košíc a právny zástupca žalovanej cestoval na pojednávanie z Bratislavy, pričom konajúca sudkyňa nemala v daný deň vytyčené žiadne iné pojednávanie. Samozrejme sťažovateľka ako aj jej právny zástupca rešpektujú právomoc súdu nariadiť pojednávanie na ním určený termín. Na druhej strane však takýto postup súdu logicky v sťažovateľke musí evokovať šikanózny prístup zo strany súdu, zvlášť ak okresný súd obviňuje sťažovateľku či jej právneho zástupcu z účelového postupu či zo zahmlievania predmetu konania. Takýto postup môže vyústiť až do spochybnenia neustrannosti konajúceho sudcu.

(...) Podľa okresného súdu sťažovateľka nevyužila všetky právne prostriedky poskytnuté právnym poriadkom Slovenskej republiky, pričom poukázal na možnosť účastníka konania podať sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu.

Zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) v ustanovení § 62 a nasl. umožňuje účastníkovi konania podať predsedovi príslušného súdu sťažnosť smerujúcu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V zmysle § 64 ods. 1 tohto zákona účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené

prieťahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov.

Možnosť účastníka konania podať sťažnosť v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. predstavuje istý právny prostriedok, ktorého účelom je predovšetkým zistenie, či v konaní dochádza k prieťahom v konaní a zabezpečenie riadneho postupu súdu v ďalšom priebehu konania. Uvedený právny prostriedok však neposkytuje účastníkovi konania ochranu jeho ústavného práva v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy SR v takom rozsahu, ako je tomu v prípade podania sťažnosti v zmysle článku 127 ods. 1 Ústavy SR.

Z uvedeného dôvodu nemôže byť nevyužitie tohto prostriedku prekážkou prípustnosti sťažnosti podľa článku 127 ods. 1 Ústavy SR.

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zo samotného uvedeného ustanovenia vyplýva, že podmienkou prípustnosti sťažnosti je len využitie právnych prostriedkov, ktoré je možné považovať za účinné vo vzťahu k ochrane základných práv a slobôd. Teda podmienkou prípustnosti sťažnosti nebude skutočnosť, že sťažovateľ eventuálne nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu vzhľadom na svoju povahu či účel nemôže poskytnúť ochranu základných práv alebo slobôd v rozsahu, ako mu to poskytuje využitie inštitútu podania sťažnosti na Ústavný súd SR v zmysle článku 127 ods. 1 Ústavy SR.

V dôsledku podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. síce môže dôjsť k sledovaniu postupu súdu v prejednávanej veci v snahe, aby nedochádzalo v ďalšom priebehu konania k prieťahom. Uvedené opatrenia však smerujú len do budúcnosti a nijakým spôsobom neriešia stav, ak už v doterajšom priebehu konania došlo ku vzniku prieťahov v konaní a tým k porušeniu ústavného práva účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Doterajším priebehom konania sa v rámci prešetrovania podanej sťažnosti podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. predseda súdu zaoberá len v rozsahu zisťovania nedostatkov. Naproti tomu Ústavný súd SR v konaní na základe podania sťažnosti podľa článku 127 ods. 1 Ústavy SR z pozície svojej

autority zverenej mu Ústavou SR môže riešiť porušenie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v smere do budúcnosti tým, že prikáže konajúcemu súdu konať bez zbytočných prieťahov. Avšak môže riešiť porušenie tohto ústavného práva aj vo vzťahu k doterajšiemu priebehu konania tým, že konštatuje porušenie ústavného práva v doterajšom postupe konajúceho súdu a poskytne ochranu vo vzťahu k tomuto porušeniu vo forme primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle článku 127 ods. 3 Ústavy SR. Takýto rozsah ochrany mu neposkytuje žiadny iný právny prostriedok v rámci právneho poriadku, ktorý by bol v tomto smere účinný.

Napokon nevyužitie právneho prostriedku podania sťažnosti v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. nemožno považovať za prekážku prípustnosti ústavnej sťažnosti podľa článku 127 ods. 1 Ústavy SR ani s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Vyplýva to napr. z jeho rozsudku zo dňa 12.6.2012 vo veci *Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike*. V uvedenej veci sa Európsky súd pre ľudské práva zaoberal sťažnosťou podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) na neprimeranú dĺžku súdneho konania, ktoré trvalo viac ako 6 rokov a 5 mesiacov. Dĺžkou konania sa zaoberal aj Ústavný súd SR na základe sťažnosti podľa článku 127 ods. 1 Ústavy SR, ktorý ju však odmietol z dôvodu neprípustnosti. Poukázal na to, že sťažovatelia pred podaním ústavnej sťažnosti využili sťažnosť na prieťahy predsedovi dotknutého súdu len formálne, vzhľadom na to, že krátko na to podali aj ústavnú sťažnosť. Podľa názoru ústavného súdu tak neposkytli dotknutému okresnému súdu dostatočný priestor na prijatie potrebných opatrení. Európsky súd pre ľudské práva sa v tomto smere nestotožnil s argumentáciou vlády SR, ktorá s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu, ako aj vyjadrenie ústavného súdu k predmetnej sťažnosti namietala, že sťažovatelia nepodali ústavnú sťažnosť v súlade s formálnymi náležitosťami a ustálenou praxou ústavného súdu, vzhľadom na to, že neumožnili predsedovi okresného súdu zjednať nápravu preventívneho charakteru a ihneď podali ústavnú sťažnosť. Okrem toho vláda SR tvrdila, že sťažovatelia sa mohli domôcť finančného odškodnenia za prípadné prieťahy zistené predsedom dotknutého súdu prostredníctvom žaloby o náhradu škody. V súvislosti s uvedenými argumentmi Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že prax ústavného súdu bola sčasti nekonzistentná, keď poukázal na to, že v iných podobných prípadoch ústavný súd posúdil podanú ústavnú sťažnosť sťažovateľov aj napriek tomu, že nesplnili podmienku

podania sťažnosti na prietahy predsedovi dotknutého súdu. Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že za daných okolností sťažovatelia nemali vo vzťahu k dĺžke napadnutého konania účinný prostriedok nápravy.

Totožný právny názor zaujal Európsky súd pre ľudské práva aj v ďalšom rozsudku zo dňa 12.6.2012 vo veci *Komanický proti Slovenskej republike*.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam nemožno súhlasiť s vyjadrením okresného súdu, pokiaľ poukazoval na skutočnosť, že sťažovateľka nevyužila všetky právne prostriedky na ochranu svojho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré jej právny poriadok účinne priznáva.

(...) Okresný súd v závere svojho vyjadrenia uviedol, že na strane zákonnej sudkyne nie sú prietahy v konaní a prietah je zrejmy len na strane vyššieho súdneho úradníka.

Ako sme už v podanej sťažnosti uviedli, k zbytočným prietahom v súdnom konaní môže dôjsť nielen samotným nekonaním príslušného súdu, ale aj takou činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, teda k právoplatnému rozhodnutiu vo veci, s ktorou sa obrátil na súd. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR nestačí, aby súd vec len prerokoval, prípadne vykonal vo veci rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a pritom právoplatne nerozhodol (obdobne napr. v rozhodnutiach Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 10/98, II. ÚS 64/99, I. ÚS 98/99). Stav právnej neistoty účastníka súdneho konania sa totiž odstraňuje až právoplatným meritórnym rozhodnutím súdu. V danom prípade aj keď súd v konaní vykonal množstvo úkonov, tieto nie vždy efektívne smerovali k meritórnemu rozhodnutiu vo veci, čím predlžovali stav právnej neistoty, v ktorom sa žalobkyňa doteraz nachádza. O uvedenom svedčí samotná dĺžka súdneho konania.

(...) Sťažovateľka zároveň oznamuje, že netrvá na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie.

(...) V súlade s § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov sťažovateľka požaduje po zaujatí vyjadrenia k podaniu okresného súdu priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v nasledovnej výške: (...) Spolu 452,61 EUR a 20% DPH 90,52 EUR. Trovy právneho zastúpenia spolu 543,13 EUR.»

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4 C 7/2012:

Dňa 18. januára 2012 podala sťažovateľka na Okresnom súde Čadca proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov, Trnavská cesta 82, Bratislava (ďalej len „odporkyňa“), žalobný návrh „o náhradu škody z ublíženia na zdraví“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 4 C 7/2012 a bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Anne Plichtíkovej.

Dňa 30. januára 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 16. február 2012.

Dňa 16. februára 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito, za „účelom prípadného pokonania účastníkov konania, doručenia dôkazov“. Uznesením č. k. 4 C 7/2012-56 okresný súd prerušil konanie na dobu dvoch mesiacov.

Dňa 2. mája 2012 právny zástupca sťažovateľky oznámil súdu, že „zatiaľ nedošlo k mimosúdnej dohode“.

Dňa 9. mája 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 24. máj 2012.

Dňa 23. mája 2012 sťažovateľka doplnila svoj žalobný návrh novým podaním.

Dňa 24. mája 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bola pripustená zmena návrhu a bol vyhlásený medzitimný rozsudok č. k. 4 C 7/2012-79, ktorým okresný súd rozhodol, že základ nároku sťažovateľky „na náhradu škody na zdraví – bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, spôsobenej dopravnou nehodou dňa 24.10.2010 v [REDAKOVANÉ] vodičom [REDAKOVANÉ] (...) je daný v rozsahu 1/2-ice“ a „o zvyšnej časti nároku, výške nároku, náhrade trov konania súd rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci“.

Dňa 9. júla 2012 sťažovateľka podala odvolanie proti uvedenému medzitimnému rozsudku.

Dňa 8. augusta 2012 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky odporkyňi na vyjadrenie.

Dňa 14. septembra 2012 bolo doručené súdu podanie sťažovateľky označené ako „*zmena návrhu*“.

Dňa 12. novembra 2012 sa odporkyňa písomne vyjadrila k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 7. decembra 2012 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „*krajský súd*“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky.

Dňa 22. januára 2013 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 466/2012-115 napadnutý medzitýmny rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie najmä preto, že „*bol vydaný predčasne*“, keďže „*trestné konanie vedené pred Okresným súdom v Čadci pod sp. zn. 2T/8/2012 nie je ukončené právoplatným rozhodnutím*“.

Dňa 5. marca 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. októbra 2013 bolo v spise zaznamenané, že „*konanie vedené pod sp. zn. 2T 8/2012 bolo dňom 17.9.2013 právoplatne skončené*“.

Dňa 11. novembra 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 26. november 2013.

Dňa 26. novembra 2013 bolo konanie prerušené na dobu jedného mesiaca „*za účelom mimosúdneho pokonania*“.

Dňa 5. decembra 2013 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky na pokračovanie v konaní.

Dňa 14. januára 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. január 2014.

Dňa 28. januára 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený medzitýmny rozsudok č. k. 4 C 7/2012-159, ktorým okresný súd rozhodol, že základ nároku sťažovateľky „*na náhradu škody na zdraví – bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia spôsobenej dopravnou nehodou dňa 24.10.2010 v [REDAKOVANÉ] vodičom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (...) je daný v rozsahu 100%*“ a „*o zvyšnej časti nároku, výške nároku, náhrade trov konania súd rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci*“.

Dňa 5. marca 2014 odporkyňa podala odvolanie proti uvedenému medzitýmnemu rozsudku.

Dňa 13. marca 2014 okresný súd zaslal odvolanie odporkyne na vyjadrenie sťažovateľke.

Dňa 5. mája 2014 sa sťažovateľka písomne vyjadrila k odvolaniu odporkyne.

Dňa 4. júna 2014 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní odporkyne.

Dňa 28. októbra 2014 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 374/2014-177 napadnutý medzitýmny rozsudok okresného súdu potvrdil.

Dňa 9. decembra 2014 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 11. decembra 2014 okresný súd stanovil účastníkom konania mesačnú sudcovskú lehotu „*na pokonanie o výške nároku*“ a sťažovateľke „*na odstránenie väd zmeneného návrhu*“.

Dňa 29. januára 2015 bolo okresnému súdu doručené „*čiastočné späťvzatie žaloby*“ a „*doplnenie návrhov na dokazovanie*“. V rovnaký deň zaslal okresný súd uvedené podanie odporkyňi na vyjadrenie.

Dňa 13. februára 2015 odporkyňa oznámila súdu, že súhlasí s čiastočným späťvzatím žalobného návrhu.

Dňa 25. februára 2015 bolo okresnému súdu doručené podanie odporkyne.

Dňa 9. marca 2015 okresný súd písomne oznámil účastníkom konania, že ak „*v lehote 1 mesiaca nedoručíte dohodu o mimosúdnom pokonaní(...), súd nariadi po uplynutí lehoty bez ďalšej výzvy znalecké dokazovanie*“.

Dňa 21. októbra 2015 okresný súd uznesením č. k. 4 C 7/2012-209 pripustil zmenu „*návrhu podanú navrhovateľkou v rámci odvolacieho konania*“. V rovnaký deň bolo vo veci nariadené pojednávanie na 10. november 2015.

Dňa 10. novembra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 16. novembra 2015 sťažovateľka doručila okresnému súdu podanie obsahujúce najmä otázky pre znalca.

Dňa 9. decembra 2015 okresný súd zapožičal spis Krajskej prokuratúre v Žiline (ďalej len „*krajská prokuratúra*“) na účely posúdenia podnetu na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniu súdu č. k. 4 C 7/2012-209. Zákonná sudkyňa túto skutočnosť oznámila aj účastníkom konania.

Dňa 11. januára 2016 bolo súdu doručené podanie odporkyne.

Dňa 14. januára 2016 krajská prokuratúra vrátila spis okresnému súdu.

Dňa 8. marca 2016 okresný súd uznesením č. k. 4 C 7/2012-229 ustanovil za znalca [REDAKOVANÉ] z odvetvia chirurgie – traumatológie, ktorému uložil povinnosť vypracovať znalecký posudok do 60 dní od doručenia súdneho spisu.

Dňa 14. júna 2016 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok č. 110/2016 na účely odškodnenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia pre sťažovateľku.

Dňa 11. júla 2016 sa sťažovateľka a dňa 26. júla 2016 odporkyňa písomne vyjadrili k znaleckému posudku.

Dňa 12. augusta 2016 sťažovateľka a dňa 15. augusta 2016 odporkyňa zaujali písomné stanovisko k veci a navrhli vykonanie dokazovania.

Dňa 21. septembra 2016 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 22. november 2016. V rovnaký deň okresný súd uznesením č. k. 4 C 7/2012-271 zmenu žaloby nepripustil a uznesením č. k. 4 C 7/2012-273 spojil na spoločné konanie veci vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 4 C 7/2012 a sp. zn. 4 C 320/2015, ktoré budú vedené pod sp. zn. 4 C 7/2012.

Dňa 10. októbra 2016 okresný súd uznesením č. k. 4 C 7/2012-281 priznal znalcovi znalečné.

Dňa 22. novembra 2016 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 15. december 2016 na účely vyhlásenia rozsudku.

Dňa 15. decembra 2016 okresný súd vyhlásil rozsudok č. k. 4 C 7/2012-307.

Dňa 16. januára 2017 sťažovateľka podala odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 21. februára 2017 bola vyhotovená predkladacia správa krajskému súdu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „o náhradu škody z ublíženia na zdraví“ vedenom pod sp. zn. 4 C 7/2012 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému konaniu uvádza, že vzhľadom na to, že napadnuté konanie do určitej miery súviselo s iným súdnym trestnoprávnym konaním (sp. zn. 2 T 8/2012), a pretože bolo nutné nariadiť aj znalecké dokazovanie, možno posudzovanú záležitosť považovať po vecnej stránke za zložitejšiu. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo k zbytočným prietahom v napadnutom konaní. Sťažovateľka síce nevyužila všetky právne prostriedky nápravy pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, avšak v okolnostiach danej veci nemožno dávať do súvislosti priebeh napadnutého konania s uvedenou skutočnosťou.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že napadnuté konanie od podania žalobného návrhu sťažovateľkou (18. januára 2012) až do vydania posledného meritórneho rozhodnutia vo veci (15. decembra 2016) trvalo skoro päť rokov, čo možno považovať vzhľadom na povahu veci (náhrada škody) za obdobie na hrane ústavnosti. Vec sa však cca jeden rok nachádzala na odvolacom súde a taktiež na krajskej prokuratúre, pričom toto obdobie nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu a postup krajského súdu sťažovateľkou napadnutý nebol. Skutočnosťou tiež je, že okresný súd o uplatnenom nároku nemohol rozhodnúť, kým sa neskončilo súvisiace trestné konanie,

napriek tomu sa snažil rozhodnúť o základe žaloby, ku ktorému došlo 28. januára 2014, a toto rozhodnutie nadobudlo aj právoplatnosť. To, že okresný súd posúdil najprv základ návrhu, bolo tiež dôvodom, prečo o procesnom návrhu sťažovateľky (na rozšírenie návrhu) mohol rozhodnúť neskôr, až po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku o základe žaloby.

Ústavný súd však konštatuje, že okresný súd bol v danej veci aj ojedinele krátkodobo nečinný, a to konkrétne od 9. apríla 2015 do 21. októbra 2015 (šesť mesiacov). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

Niet pochyb o tom, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodoval pomerne dlho, vo veci však napriek opakovanému právoplatnému prerušeniu konania trikrát rozhodol rozsudkom, pričom celková doba rozhodovania okresného súdu bola ešte na hranici akceptovateľnosti. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nebolo možné z hľadiska komplexného posúdenia inkriminovaného konania považovať postup okresného súdu v ňom za porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Postup okresného súdu, aj keď nebol celkom efektívny, sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

4. Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia označených základných práv navrhla, aby ústavný súd svojím rozhodnutím prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov, a domáhala sa aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia a trov právneho zastúpenia.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie. Z uvedeného vyplýva, že tieto výroky sú viazané na vyhovenie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že základné právo, ktorého porušenie sťažovateľka namietala, porušené nebolo, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní už nemusel zaoberať.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trov. Keďže sťažovateľka v konaní neuspela, nepripadalo do úvahy, aby sa ústavný súd zaoberal jej návrhom na náhradu trov konania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2017